

Костянтин КОРСАК

доктор філософських наук, завідувач відділом теорії та методології природничої й інженерної освіти Інституту вищої освіти НАПН України

Ключові слова: українська ідея, генетика, історія, «перша хвиля», походження українців, винайдення землеробства, праукраїнські культури, переселення народів, походження росіян, сонячна енергетика, реплікатори, вища освіта ХХІ ст.

Вітчизна потребує креативної Української ідеї – ХХІ. Вказано, що вона має спиратися на поєднання наукових досягнень з культурним спадком і скеровуватися в майбутнє, а не в минуле. Висвітлено новітні досягнення генетиків та інших науковців у відновленні історії появи землеробства і скотарства. Доведено, що українці є прямими нащадками тих, хто створив пшеницю та металургію бронзи, винайшов колесо і млин, одомашнив коня. Їх історія удесятеро довша від історії росіян. Запропоновано будувати футурологічну складову української ідеї на розвитку вищої освіти та наукових відкриттях останніх років і близького майбутнього – плівкових сонячних фотоелементах, реплікаторах, спінтроніці та ін.

УДК 37.01+130.2

ОСНОВИ НОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

© Корсак К., 2014

Актуальність і постановка проблеми. Розпад Варшавського воєнного альянсу і Радянського Союзу прискорив не тільки державні політичні й економічні явища, а й індивідуально-ідентифікаційні. Це дуже важливо для громадян України в сучасних умовах інформаційної та воєнної агресії з боку Росії. Вони мають отримати можливість будувати своє мислення і фундамент індивідуальної діяльності не на брехні та міфах, а на новітній науковій основі. Центральне місце у ній може зайняти «**Українська ідея – ХХІ**» як суттєва засада освіти, засіб формування нації та основа об'єктивної оцінки минулого й правильного стратегічного планування майбутнього.

Масив уже надрукованого чи вміщеного в ЗМІ та Інтернет матеріалу з теми «Україна та українці» мало не безмежний. Велика його частина створена нашими недоброзичливцями ([3] і безліч інших). Відновлена незалежність сприяла тому, що частина українських науковців розпочала відтворювати правду про свій народ і Вітчизну, але глибока суспільна криза, занепад видавництва і відсутність вільних ЗМІ гальмували її поширення. Мало відомі навіть безприкладно важливі твори-узагальнення

професора К. М. Тищенка «Правда про походження української мови» і «Правда про походження українців» [4; 5].

Відтак, зростає потреба у створенні нового бачення минулого й майбутнього України для подолання брехні недоброзичливців ([1; 3] та ін.), які б створили також й інтелектуальні засади для розвитку вищої освіти.

Мета статті: надати читачам авторський варіант «Української ідеї – XXI» на основі новітніх наукових відкриттів і досягнень останніх років та довести не кількасотрічну, а багатотисячолітню історію українства, що удесятеро триваліша від шляху росіян, запропонувати реальний план позитивного майбутнього і розвитку вищої школи.

Виклад матеріалу. Хоч доісторичний та історичний процес для всієї популяції Homo Sapiens та його звукові (міфи, легенди, казки тощо) і знакові описи дуже тривалі, найкращі наукові засоби точної диференціації артефактів та їх датування з'явилися фактично тільки після завершення міжнародної програми «Геном-2000». З цієї межі науки отримали повну розшифровку генів людини й можуть аналізувати мільйони викопних залишків з усіх музеїв і сховищ світу, а фізики завдяки комп'ютеризації вимірювальних приладів спроможні багато що сказати про мікроскопічні рештки зернин чи фрагменти речей буденного вжитку.

За даними точних сучасних ізотопних датувань приблизно 11–12 тисяч років тому окремі народи перейшли від збиральництва і спорадичного полювання на доступну рухому здобич до цілком нового способу життєзабезпечення – рільництва і скотарства, проголошеного Е. Тоффлером «першою хвилею».

Цей цивілізаційний прорив не був одночасним і стандартним. У принципі, сучасні науки віднайшли аж 5 безсумнівних і незалежних осередків давнього землеробства та чотири «сумнівних», але нас цікавитиме один із першої групи – «Родючий півмісяць» на Близькому Сході, ядро якого співпадає з Верхньою Месопотамією. Саме ця перша на планеті колиска скотарства і

рільництва є витоком українського і переразної більшості європейських народів.

Дуже точною є оцінка цієї «колиски» американським науковцем-універсалом Дж. Даймондом: «Цей регіон виявився найдавнішим осередком цілої низки проривів, зокрема, місцем першої появи міст, письма, імперій і того, що ми називаємо лихом (або даром) цивілізації. Усі ці прориви своєю чергою спиралися на високу густоту населення, відкладені в запас харчові надлишки та утримання майстрів-нерільників, що стало можливим завдяки виникненню харчового виробництва у формі рільництва і тваринництва» [1, с.132].

Відтак, ми маємо всі підстави пишатися досягненнями наших пращурів, але не слід називати себе «найкращими», адже всі європейські землеробські народи мають спільне коріння. Лідерство цієї території сформувалося не тому, що саме тут скупчилися беручки до праці й новаторства праукраїнці, а через унікальне для суходолу поєднання сприятливих умов біологічного довкілля з виникненням для всього населення особливо гострої потреби якомога швидше віднайти нові засоби харчування та урятуватися від голодної смерті. Можливо, це сталося через раптову зміну клімату після падіння групи велетенських «снігових» комет на льодовики навколо Північного полюса.

Раптова зміна клімату призвела до значного скорочення надходження тваринної їжі, що й могло стати головною спонукальною причиною до вирощування зернових шляхом розкидання їх насіння на попередньо злегка підготовлений і захищений від небажаних «нахлібників» ґрунт.

Не менш важливою обставиною виявилася ціла група унікальних рис диких рослин Родючого півмісяця. Дж. Даймонд найбільше наголошує на тому, що середземноморський клімат з тривалим посушливим літом та коротшою теплою і вологою зимою серед усіх рослин став особливо сприятливим для однорічних, які майже всю свою енергію витрачали не на формування деревини, а вкладали її у велике на-

сіння, що було частиною харчового раціону праукраїнців.

Цілком очевидним є факт «зручності» однорічних рослин до одомашнення, але без цілеспрямованих дій, розуму і впертості наших пращурів великі поля гороху та одразу кількох видів зернових самі собою з'явитися не могли. Ще раз процитуємо Дж. Даймонда: «Згодом, через тисячі років після початку одомашнення тварин і появи харчового виробництва, тварин почали також використовувати для отримання молока і вовни та для оранки і транспортування. В такий спосіб культурні рослини і свійські тварини перших рільників Родючого півмісяця почали задовольняти базові економічні потреби людини: вуглеводи, білки, жири, одяг, тяглова сила і транспорт» [1, с. 139].

На наш погляд, Дж. Даймонд робить помилку, вважаючи, що між початком одомашнення і моментом використання великих тварин для оранки і транспортування пройшли «тисячі років». Навряд чи тогочасним чоловікам були дуже приємними фізично надзвичайно втомливе розпушування ґрунту, перенесення на спині важких снопів з віддалених полів у помешкання в селищі, а найбільше – подрібнення доволі твердих зерен злаків на борошно (чи хоча б на крупу) для подальшої термічної обробки. Без сумнівів, за порівняно короткий час серед усіх упійманих великих копитних були виділені найтупіші та найспокійніші, яких негайно пристосували і для оранки, і для транспорту. Щоправда, для цього було винайдено спершу пару нерухомих коліс на одній осі, майже одразу ж удосконалених до вільних коліс на одній чи двох осях, сполучених з візком.

Та ще кориснішим для чоловіків їх винаходом стали жорна, які рухала не людина, а корова чи потік води. Це сповнило їх безмежною гордістю і перетворило найважчу частину праці рільників у виразне задоволення від управління машиною, яка «сама собою робить усе потрібне».

Рільники отримали можливість різко підвищити народжуваність, адже стабільність перебування ліквідувала необхідність

матерям нести на собі дітей і відмовлятися від народження наступних на період щонайменше 4–6 років. Діти стали великою цінністю, адже достаток родини розпочав залежати від кількості і сили робочих рук – витривалості чоловічої частини.

Підвищення кількості населення та обмеженість легкодоступних ґрунтів примусили наших пращурів розпочати довготривалий марш на Захід і Північ: молоді родини за допомогою старших займали сусідні орні землі й засновували нові поселення. Цей рух у бік сучасної Європи являв собою два потоки, що охопили невеличке у той час Чорне море. Сотні генетиків та інших науковців, як згадано вище, за останні 10-15 років відтворили багато деталей цього руху. Вони у своїх головних рисах підтверджують матеріали і припущення К. М. Тищенка щодо походження українського землеробського народу, але все ж і точніші, і переконливіші.

Нашадки винахідників «першої хвилі» заснували аграрні поселення на всій континентальній частині Старого Світу й навіть вийшли на Британські острови. А гени койвічків з Азії не перетнули Дон, заповнивши Валдайську височину, північ, Урал, степи Калмикії й подальші північніші терени. Ніяких «росіян» тоді ще не було.

Два навколочорноморські потоки праукраїнців створили на землях степової та лісостепової України прачерняхівську і пратрипільську гілки аграрної цивілізації. Вони селилися переважно у доволі великих селах, періодично змінюючи їх розташування під впливом вичерпання родючості ґрунту (використання органічних добрив було мінімальним). Значний розмір поселень й відмова від дрібнохутірського роздрібнення були зумовлені певною загрозою з боку тогочасних кочових азійських гуртів. На щастя, вона була незначною, оскільки ці гурти мали у своєму розпорядженні тільки овець і кіз та жодного серйозного озброєння, що переважало б коси і ціпи рільників.

Ситуація, на жаль, різко змінилася й загострилася після чергового грандіозно-

го досягнення праукраїнців, що полягало в одомашненні тарпанів – швидких і потужних степових коней, табуни яких пересувалися в таврійських та інших степах. Дж. Даймонд відзначає це як особливо вагоме досягнення мешканців українських земель, адже ніхто й ніде не зробив подібного, хоч історія знає десятки спроб. Література з цієї теми засвідчує, що тарпани відзначались похлостливістю, обережністю й непокірністю, чим, можливо, не надто відрізнялися від зебр, які прославилися безмежною агресивністю.

Так чи інакше, але праукраїнці якимось дивом порозумілися з тарпанами й отримали для верхового пересування, транспорту вантажів на легких возах та оранки витривалих тварин, що харчувалися самотужки і не вимагали особливого догляду. На превеликий жаль, вони не спромоглися вберегти своє багатство від зазіхань кочівників-степовиків. Вкравши табунець-другий, ті виростили тисячі й десятки тисяч тварин, що одразу перетворило їх у страшну загрозу для праукраїнців, зумовило тривалий період під назвою «переселення народів» зі швидким переміщенням на тисячі кілометрів, значно урізноманітнює генетичну мапу сучасної Європи (приклад – поява угорців на рівнинах навколо Середнього Дунаю).

Загальне скерування статті примушує скоротити до пари фраз дії праукраїнців в умовах загроз кінних хмар степовиків: 1) наші пращури вимушено змістилися на північ у зону лісів і заселили увесь майбутній шлях «із варяг у греки»; 2) утвердилися у Прикарпатті й успішно згуртувалися для відсічі навалам ворогів, зокрема й татаро-монгольським набігам; 3) спробували спорудити «Змійові вали», але вони виявилися не надто ефективними; 4) ймовірно, використовували таємні печери на одну родину, де могли перечекати тиждень (за цей час коні нападників устигали винищити всю траву, що примушувало ворогів швидко рухатися в інше місце, полишивши праукраїнців у спокої). Висловлюємо припущення, що сучасними інструментами мож-

на виявити тисячі решток подібних печер по схилах широких степових балок...

Тут доцільно нагадати про участь праукраїнців у технологічних досягненнях віддаленого минулого – формуванню їх уміння отримувати і використовувати метали. Новітні відкриття й уточнені датування засвідчили, що виплавлення міді зі шматків малахіту за допомогою звичайного багаття сталося одночасно з появою аграрного виробництва. Однак пройшли тисячі років до моменту, коли гірничо-металургійне виробництво з'явилося в V тис. до н.е. на півночі Балканського півострова й у Карпатському басейні і дуже швидко досягло досконалості у виготовленні інструментів та зброї [7, с.64].

Тут доцільно відзначити, що найвідоміший римський історик Пліній Старший, спираючись на авторитет Аристотеля, стверджував, що мистецтво роботи з металами поширювалося «від скіфів» (для точності вкажемо – греки абсолютну більшість тогочасних промислових й аграрних технологій приписували саме скіфам, маючи на увазі населення північних причорноморських територій). На жаль, рамки статті не дають змоги здійснити аналіз того, як наші пращури-рільники не зникли в умовах кінних навал та ймовірного панування над ними тих, кого назвемо «вершниками».

Більш важливим є аналіз авторської гіпотези 1972 р. щодо появи росіян. Її довелося створити і висловити студентам-старшокурсникам у відповідь на закид щодо доцільності викладу спецкурсу з теоретичної фізики не українською, а російською мовою, оскільки вона «розвиненіша». Це стало приводом для серйозного аналізу, що складався з двох частин.

У першій всі дійшли згоди щодо надмірної багатозначності іменників у російській мові, зокрема, студенти визнали, що тему «кохання» неможливо адекватно відтворити на «могучем языке».

У другій студенти визнали логічним таке припущення: дружини чернігівського й новгород-сіверського князів, які програли суперництво за Київ та володіння шля-

хом «з варяг у греки», рятуючи життя, обрала шлях блискавичної втечі на північний схід, де на Валдайській височині винищили всіх місцевих чоловіків і за вимушеною участю жінок стали множити чисельність майбутніх «великоросів» (стають зрозумілими також історичні корені найвідомішої російської формули стосунків чоловіка і жінки: «Если бьет, значит любит»). Наукове підтвердження цієї гіпотези через 30 років здійснила Російська академія наук. Виявилось, що приблизно половина генів великоросів має слов'янське, 40% – угро-фінське походження, а подальший внесок зробили татари (але не монголи!) й частина розвинених народів Європи.

Слід вказати, що це досягнення РАН пізніше не поширювалося. Згадку про нього дуже важко відшукати в сучасних російських джерелах, де віддають перевагу приватним висловлюванням окремих осіб з науковими титулами. У даний момент там заповідливо доводять, що росіяни мають за батьків вікінгів зі Швеції, які принесли на Схід слово «русь», спорудили Стару Ладугу й пізніше (!) збудували Київ... У РФ чимало видань, де автори доводять, що росіяни започатковані зусиллями вікінгів-найманців з Новгороду і Пскова, які з нудьги «прогулювалися» по валдайських та інших теренах ([6] та ін.)

На наш погляд, середня і вища школа України у наш час мають, нарешті, можливість надавати молоді обґрунтовані новітніми досягненнями наук факти і пояснення походження й тисячолітнього високоцивілізаційного розвитку українців-землеробів.

Та повернення українцям знань про свою правдиву історію є лише частиною тієї продуктивної ідеї, що потрібна нам у ХХІ ст. Для безпеки і високої якості життя ми маємо побудувати національну освіту та економіку на цілком нових виробничих засадах, зберігаючи з минулого тільки те, що може виявитися придатним у наступні роки.

Успадкована нами мережа шахт, кар'єрів, заводів і фабрик разом з радгоспами, транс-

портом, освітою і наукою була нашвидкуруч заснована ще у роки перших «сталінських п'ятирічок» як знаряддя забезпечення світової пролетарської революції й поширення комунізму на всю планету. Ця структура відзначалася такими хибами, що керівництво СРСР наприкінці його існування спересердя визнало, що «економіка таки має бути економною» (!). Виконання цього заклик унеможлилювала вищість політичних цілей і таких, наприклад, винаходів державних органів СРСР: фонд заробітної плати колективу заводу був частиною загальних витрат підприємства. Очевидно, велике поліпшення технологій і здешевлення продукції означало б зменшення у кілька разів заробітків і робітників, і адміністрації. Ще й зараз на одиницю ВВП українці витрачають удесятеро більше електроенергії й тепла, як французи чи японці.

З цього випливає невтішний висновок – Україна не має ні часу, ні ресурсів, ні спроможності «розштовхати» інших учасників відкритого світового ринку й випередити їх у добробуті на основі традиційних виробництв. Ми не можемо діяти так, як учинили (по черзі) у другій половині ХХ ст. Німеччина, Фінляндія, Японія, Південна Корея, Сінгапур, Малайзія, Бразилія, урешті – Китай після 1980 року. Нам потрібний інший шлях.

Засоби для цього «українського шляху» забезпечили наукові відкриття останніх місяців. Так трапилося, що вони надійшли саме в момент нашої найвищої потреби у зміні енергетики, виробництва, всієї економіки і суспільства. У центрі цих відкриттів – перовскітні (формула CaTiO_3) павутинної товщини *сонячні фотоелементи*, що у сотні разів дешевші від товстих і незручних кремнієвих, перші тонкі *плівкові акумулятори* з високою концентрацією енергії та перспективи швидкого *вдосконалення реплікаторів* (більш відомі як «3D-принтери») з весни 2014 року.

Вказане без надмірних труднощів цілком спроможна виготовляти сучасна промисловість України. За кілька років ми на-

завжди відмовимося від нафти, газу і вугілля, перейдемо на вдосконалений електро-транспорт, поступово закриємо не тільки ТЕС, але й АЕС.

Зміни, звичайно, будуть грандіозні, адже цілковито зникне наявна екологічно шкідлива енергетика й надійде майже безкоштовна «сонячна». Кожна родина з легкістю побудує собі помешкання бажаного розміру і конструкції шляхом поєднання перовскітних фотоплівки і принтерів з лазерами, що перетворять глину чи пісок у пористі, міцні й теплоізоляційні будівельні елементи.

Та обмежимося тільки цим начерком економічно-будівельної частини Української ідеї для XXI ст., зауваживши тільки те,

що науково-технологічний прогрес не припиниться, а тому виникнуть інші несподівані перспективи (ось чергові «прожекторні» терміни з майбутнього: спінтроніка, «гаряча» надпровідність, квантові машини та ін.).

Вища освіта України, що є визнаним лідером в підготовці ІКТ-фахівців і не втратила інших досягнень, цілком спроможна забезпечити кадрові потреби економіки XXI століття і побудови ноосуспільства. Запропонована Українська ідея XXI – поєднання генетично доведеного тривалого шляху з досягненнями вищої освіти і точних наук останнього року – сподіваємося, стане основою об'єднання усіх громадян України задля розвитку економіки, культури, освіти, духовності.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Даймонд Дж.** Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами / Дж. Даймонд. – К. : Ніка-Центр, 2009. – 488 с.
2. **Бузина О.** Битва за Анну и другие подвиги Владимира / О. Бузина. // События недели: итоги и факты. – 2014. – №3(136), 14 января. – С. 12
3. Бурмистро Т. Недоделанная мова [Ел ресурс] / Т. Бурмистро. – Режим доступу: (<http://newsland.com/news/detail/id/1400286/>) 14-07-2014
4. **Тищенко К. М.** Правда про походження української мови / К. М. Тищенко. // Спецвипуск «Українського тижня», №2, 4.X.2012 (http://i.tyzhden.ua/content/photoalbum/2012/10_12/04/tyshenko/tyshenko.pdf)
5. **Тищенко К. М.** Правда про походження українців / К. М. Тищенко. // Український тиждень, №16, 19.IV.2013 (<http://i.tyzhden.ua/content/photoalbum/2013/november/13/tyshenko.pdf>)
6. **Широкопад А. Б.** Тайная история России. История, которую мы не знали / А. Б. Широкопад. – М. : Вече, 2007. – 478 с.
7. **Черных Е.** Философия металла / Е. Черных. // В мире науки. – 2006. – №7. – С. 62–69.

REFERENCES

1. **Jared Diamond.** Guns, Germs, and Steel. The Fates of Human Societies (Sources of inequalities between the people) / Diamond Jared. – K: the Nika-centre, 2009. – 488 p.
2. **Buzyna O.** Wars for Anna and Vladimir's Other Feats //Events of week: outcomes and facts. – 2014. – №3(136), January, 14. – P. 12
3. **Burmistro T.** The Unfinished Language [Electronic resource] / T. Burmistro – URL : (<http://newsland.com/news/detail/id/1400286/>) <D:\Documents\Korsak K.V\2014\kk-news-14 \\<http://newsland.com/news/detail/id/1400286/>> 14-07-2014
4. **Tishchenko K. N.** The Truth about Origin of the Ukrainian Language// Spec. issue «Ukrainian week», №2, 4. X.2012 (<http://i.tyzhden.ua/content/photoalbum/2012/10_12/04/tyshenko/tyshenko.pdf>)
5. **Tishchenko K. N.** The Truth about Origin of Ukrainians// Ukrainian week, №16, 19.IV.2013 (<http://i.tyzhden.ua/content/photoalbum/2013/november/13/tyshenko.pdf> <http://i.tyzhden.ua/content/photoalbum/2012/10_12/04/tyshenko/tyshenko.pdf>)
6. **Shyrokorad A.B.** Secret History of Russia. History which we did not know. – M: Veche, 2007. – 478 p.
7. **Chernykh E.** Philosophy of Metal//In the science world. – 2006. – №7. – P. 62-69.